

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

27 fevral 2019-cu il № 16 (2333)

Qiyməti 30 qəpik

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yürüşdə iştirak edib

Bəşər tarixində ən qanlı cinayətlərdən biri olan Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri yürüşdə iştirak ediblər.

Paytaxtın Azadlıq meydanından Xətai rayonunda ucaldılmış abidəyə doğru hərəkətə başlayan və on minlərlə insanın iştirak etdiyi ümumxalq yürüşünün məqsədi Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etmək, erməni faşistləri tərəfindən insanlığa qarşı törədilmiş bu vəhşi cinayəti yenidən dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaqdır.

Ön sırada Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın olduğu ümumxalq yürüşünün iştirakçıları qanlı qırğının günahsız qurbanlarının - xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmiş uşaqların, qadınların və qocaların portretlərini, 27 il əvvəl törədilmiş hadisələrin dəhşətli səhnələrini əks etdirən fotosəkilləri, faciənin təqsirkarlarından cavab tələb etmək, onları cəzalandırmaq, bu soyqırımına beynəlxalq səviyyədə siyasi-hüquqi qiymət vermək barədə çağırışlar və soyqırımı qurbanlarının adlarının, soyadlarının əks olduğu Azərbaycan, rus, ingilis dillərində plakatlar və transparantlar tutmuşdular. Marşrut boyunca yolların kənarlarındakı monitorlarda, binaların fasadlarında və eyvanlarında "Dünya Xocalı soyqırımını tanımalıdır!", "Xocalıya ədalət!", "Xocalıyı unutma-

yın!", "Rədd olsun erməni faşizmi!", "Xocalı - XX əsrin soyqırımı", "Cinayətkarlar cəzasız qalmayacaqlar!", "Xocalı soyqırımı - 27 il", "Xocalı soyqırımı bəşəriyyətə qarşı cinayətdir", "Xocalı, sözün bitdiyi yer", "Viran edilən Xocalı yenidən dirçələcək" və s. şüarlar nümayiş etdirilirdi.

Ümumxalq yürüşü iştirakçılarının hüznü çöhrələrinə baxanda görünürdü ki, ötən 27 il Xocalının dinc sakinlərinə qarşı divan tutulmasının dəhşətini yaddaşlardan silə bilməyib. Bircə gecədə yerlə-yeksan edilmiş bu Azərbaycan şəhərinin adı indi Xatın, Liditə və Sonqı ilə qoşa çəkilir.

Bütövlükdə bu ümumxalq yürüşü Azərbaycan Xocalı soyqırımı ilə bağlı apardığı genişmiqyaslı işin növbəti mərhələsidir. Dünya Xocalı qırğını haqqında əsl həqiqəti bilməli, başa düşməlidir ki, XX

əsrin sonunda bütün sivil bəşəriyyətin gözü qarşısında törədilmiş bu vəhşiliyə laqeydlik, yüzlərlə dinc insanın ölümündə təqsirkar olanların cəzalandırılmaması belə faciələrin planetin hər bir nöqtəsində təkrarlanmasına gətirib çıxara bilər. Bu yürüş həm də Azərbaycan xalqının sıx birliyini, onun öz şəhidlərinin xatirəsinə ehtiramını, işğal altındakı torpaqların azad olunması və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün əlindən gələni etmək əzmini nümayiş etdirdi.

***

Xocalı soyqırımı qurbanlarının abidəsinin ətrafında fəxri qarovul dəstəsi və tər çiçəklər düzülüb.

Prezident İlham Əliyev Xocalı soyqırımı abidəsinin önünə ekilil qoydu, faciə qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etdi.

Birinci vitse-prezident xa-

nım Mehriban Əliyeva, Baş nazir Novruz Məmmədov, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva, Arzu Əliyeva abidənin önünə tər güllər qoydular.

Dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, nazirlər, komitə və şirkətlərin rəhbərləri, diplomatik korpusun nümayəndələri, dini konfessiyaların başçıları, habelə qırğından xilas ola bilməmiş Xocalı sakinləri də abidənin önünə güllər düzdülər.

***

Ümumxalq yürüşündə Rusiyadan gələn nümayəndə heyəti də iştirak edirdi.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Rusiyadan gələn nümayəndə heyəti ilə görüşüb söhbət etdilər.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Heyətə Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının beynəlxalq əlaqələr üzrə komitəsinin sədr müavini, dünya şöhrətli idmançı İrina Radnina, Dövlət Dumasının təhlükəsizlik və korrupsiya əleyhinə komitəsinin sədrinin birinci müavini Dmitri Savelyev, Dövlət Duması Federal Məslisinin ailə, qadın və uşaq məsələləri üzrə komitəsinin sədr müavini Oksana Puşkina, Dövlət Dumasının dövlət əhəmiyyətli tikinti və qanunvericilik üzrə komitəsinin birinci müavini Mixail Yemelyanov, Dövlət Dumasının deputatları Tatyana Sibizova, Denis Parfenov və Aleksey Juravlev, Rusiya Siyasi Tədqiqatlar İnstitutunun direktoru, Azərbaycanın dostları qrupunun əlaqələndiricisi, tanınmış politoloq Sergey Markov və həmin institutun MDB ölkələri departamentinin rəhbəri Aleksey Biçkov, hərbi ekspert, "Milli müdafiə" jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko, rusiyalı yazıçı, rejissor Aleksandr Rusnak, Rusiya Hökuməti yanında Maliyyə Universitetinin sosiologiya və politologiya fakültəsinin dekanı Aleksandr Şatilov daxildir.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Rossiya-24" telekanalının müxbirinə müsahibə verib.

Müxbir: Azərbaycan xalqının dərdinə şərikik. Hələk olanların ailələrinə, doğmalarına başsağlığı veririk. Bu gün Siz insanlara, Azərbaycan sakinlərinə, bu dərdi bölüşənlərə hansı sözlərlə müraciət edirsiniz?

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun ki, gəlmisiniz. Azərbaycan xalqının tarixindəki bu faciəli hadisəyə münasibətini bildirdirsiniz. Bu, xalqımızın sağalmaz dərdidir, xalqımıza qarşı törədilən soyqırımdır, ötən əsrin ən böyük cinayətidir. Yalnız Azərbaycan millətinə mənsub olduqlarına görə günahsız insanlar - qocalar, qadınlar və uşaqlar həlak olmuş, zərər çəkmişlər. Azərbaycan xalqı heç vaxt bu faciəni unutmayacaq, həmişə xatırlayacaq. Bu, bizim yaddaşımızda həmişəlik qalacaq. Əsas odur ki, belə faciələr daha heç vaxt təkrar olunmasın. Daha heç vaxt heç bir xalqa qarşı belə dəhşətli soyqırımı hadisəsi, milli əlamətə görə qırğın törədilməsin. Azərbaycan dövləti, xalqı həlak olanların xatirəsini əziz tutur, yad edir və onların xatirəsi bizim üçün müqəddəsdir. Həmin faciəli gecədə xilas olanlar həmişə bizim üçün fiziki zədələr, mənəvi yaralar alan, həmin qətləmi yaşayan insanlar kimi qalacaqlar. Biz bu adamların aqibətini yüngülləşdirmək üçün əlimizdən gələni edirik, dövlət onlara kömək edir və edəcək. Bir daha demək istəyirəm, biz hamımız çalışmalıyıq ki, belə faciələr bəşəriyyət tarixində bir daha olmasın.

Müxbir: Sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Müxbir: Çox sağ olun. Dərdinizə şərikik.

***

Tarixi faktlar göstərir ki, azərbaycanlılar erməni millətçilərinin davamlı olaraq etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasətinə məruz qalaraq, özəli torpaqlarından didərgin salınıb, qaçqın və məcburi köçkünə çevriliblər. "Böyük Ermənistan" xülyası ilə yaşayan ermənilər öz məqsədlərinə çatmaq üçün xarici himayədarların köməyi ilə müxtəlif vaxtlarda azərbaycanlılara qarşı terror və soyqırımı həyata keçirməklə etnik təmizləmə siyasəti aparıblar. Təkcə XX əsrdə azərbaycanlılar dörd dəfə - 1905-1906-cı, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə soyqırımı və etnik təmizləmələrə məruz qalıblar.

SSRİ-nin süqutundan dərhal sonra isə yenidən yaranmış Ermənistan Respublikasının ilk addımları dövlət səviyyəsində zor tətbiqi və Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzkar müharibə etməkdən ibarət oldu. Bütün bunların nəticəsində Azərbaycan Respublikası ərazilərinin təqribən beşdəbiri işğal edildi, zəbt olunmuş torpaqlarda və Ermənistanın öz ərazisində bir milyondan artıq köklü azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qaldı. Bu təcavüz zamanı mülti azərbaycanlı əhaliyə qarşı çoxsaylı müharibə, insanlıq əleyhinə cinayətlər, o cümlədən soyqırımı aktları törədildi. Bu cinayətlərə görə məsuliyyəti məhz təcavüzkar tərəf olan Ermənistan Respublikası daşıyır.

Müharibənin gedişinin ən faciəvi səhifəsi Xocalı şəhərinin işğalı oldu. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yerləşən bu şəhərdə müharibədən əvvəl 7 min insan yaşayırdı. 1991-ci ilin oktyabrından şəhər Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən tamamilə mühasirəyə alındı. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə kütləvi artilleriya zərbələrinin ardınca Ermənistan silahlı

qüvvələri keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalını işğal etdilər. İşğalçılar Xocalını darmadağın edərək xüsusi amansızlıqla onun dinc əhalisinin soyqırımını törətdilər.

Bu müdhiş soyqırımı zamanı 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq və 70 qoca xüsusi qəddarlıqla öldürüldü, 1275 insan əsir və girov götürülərək işğəncələrə məruz qalıb. Onlardan 150 nəfərin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşağın taleyi bu günə qədər məlum deyil. Qırğın zamanı 487 nəfər müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. Həmçinin 8 ailə tam məhv edilib, 130 uşaq valideynlərindən birini, 25 uşaq isə hər iki valideynini itirib. Həmin insanlar yalnız etnik mənsubiyyətlərinə - azərbaycanlı olduqlarına görə amansızcasına öldürülüb, işğəncələrə məruz qalıb və şikəst ediləblər. Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən Xocalı şəhərinin işğal edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan dövlətinə və vətəndaşlarına 170 milyon ABŞ dollarından artıq ziyan vurulub.

Ermənistan tərəfindən Azərbaycan Respublikasına qarşı başlanan müharibənin səbəbləri və nəticələrinin ümumi qiymətləndirilməsi, Xocalıdakı faciəvi hadisələrin bütün mövcud faktları qəti şəkildə sübut edir ki, Azərbaycanın bu şəhərində törədilmiş cinayətlər sıradan və təsadüfi hərəkət deyil, Ermənistanın sistemli zorakılıq siyasətinin tərkib hissəsi olub. Xocalıdakı mülti insanların məqsədyönlü qırğını sadəcə azərbaycanlı olduqları üçün onların kütləvi məhvə yönəlmişdi. Beynəlxalq hüquqa görə belə hərəkətlər "soyqırımı" anlayışına uyğundur və dünya ictimaiyyəti tərəfindən bu cür tanınmalıdır.

Azərbaycan Respublikasına qarşı davam edən təcavüz fonunda Ermənistan tərəfindən törədilmiş müharibə, insanlıq əleyhinə cinayətlər və Xocalı soyqırımı insan hüquq-

ları və beynəlxalq humanitar hüququn, xüsusilə 1949-cu il Cenevrə konvensiyaları, Soyqırımı cinayətinin qarşısını almaq və cəzalandırılması haqqında Konvensiya, Mülti və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İşğəncələrə və digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan davranış və cəza növlərinə qarşı Konvensiya, İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında beynəlxalq Konvensiya, Uşaq hüquqları haqqında Konvensiya və İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyanın ciddi şəkildə pozulmasıdır.

Xocalı haqqında həqiqətlərin dünyaya çatdırılması, bu faciənin xalqımıza qarşı soyqırımı aktı kimi tanınması üçün Azərbaycan dövləti bütün zəruri addımları atır. Bu sahədə məqsədyönlü fəaliyyət ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanında siyasi hakimiyyətə qayıdıandan sonra başlanıb. Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Xocalı soyqırımına siyasi-hüquqi qiymət verilib, fevralın 26-sı Xocalı Soyqırımı Günü elan edilib. 2008-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlanmış "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası bu istiqamətdə təbliğat işini daha da fəallaşdırıb. Faciə ilə əlaqədar dəhşətli faktlar bu kampaniya çərçivəsində aparılan işlər sayəsində geniş beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılıb, planetin bütün guşələrində milyonlarla insan erməni millətçilərinin əsl simasına bələd olub, biliblər ki, ermənilər öz sərsəm ideyalarını həyata keçirmək naminə heç nədən, hətta uşaqları belə qətlə yetirməkdən çəkinmirlər. Xocalı soyqırımının dünya miqyasında tanınması istiqamətində aparılan sistemli işin nəticəsidir ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament İttifaqı-

nın, Meksika, Pakistan, Çexiya, Peru, Kolumbiya, Panama, Honduras, Sudan, Qvatemala və Cibuti parlamentlərinin müvafiq sənədlərində Xocalıda törədilmiş kütləvi qətlərin soyqırımı aktı olduğu təsdiq edilib. Rumıniya, Bosniya və Herseqovina, Serbiya, İordaniya, Sloveniya, Şotlandiya parlamentləri, eləcə də ABŞ-in 22 ştatının icra və qanunvericilik orqanları Xocalı faciəsini qətləmi kimi qiymətləndirərək qətiyyətlə pisləyiblər. Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi 2010-cu il 22 aprel tarixli qərarında Xocalının azərbaycanlılardan ibarət mülti əhalisinin qətlə yetirilməsinin "müharibə cinayətləri və ya insanlığa qarşı cinayətlər kimi qiymətləndirilə bilən xüsusilə ağır əməllər" olduğunu müəyyən edib.

Hər il olduğu kimi, bu il də Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə dünyanın müxtəlif ölkələrində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini anma mərasimləri keçirilib. Bu aksiyaların iştirakçılarında Fond tərəfindən hazırlanmış, Qarabağın və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətinin tarixindən bəhs edən materiallar, bukletlər, fotoalbomlar və kitablar paylanılıb. Aksiyalar çərçivəsində ermənilərin vəhşiliklərindən bəhs edən sənədli filmlər nümayiş etdirilib, rəsm sərəgiləri təşkil olunub. Qardaş Türkiyədə, ABŞ-da, Almaniyada, Avstriyada, Belçikada, Gürcüstanda, Hollandiyada və digər ölkələrdə keçirilən mitinqlər, anım tədbirləri, konfranslar, sərəgilər, müsabiqələr ictimaiyyət arasında böyük əks-səda doğurub.

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda növbəti ümumxalq yürüşü dünya ictimaiyyətinə bir mesajdır ki, Azərbaycan öz torpaqlarında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcək, ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Hər kəsə aydın olmalıdır ki, Xocalı soyqırımını törədənlerin cəzasız qalması, münasibətin nizam salınmaması nəinki Cənubi Qafqaz regionunda, həm də bütün dünyada sülh və sabitlik üçün təhlükə tədrikdir. Bunu 2016-cı il aprel ayının əvvəllərində cəbhə xəttində baş vermiş hadisələr bir daha sübut edir. Ermənistan silahlı qüvvələri növbəti təxribatlara əl ataraq, cəbhə xətti boyunca yerləşən yaşayış məntəqələrini güclü atəşə tutdular. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dinc sakinlərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün cavab tədbirləri görməyə məcbur oldu. Genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsini işğalçılardan təmizlədi. Xalqımızın, dövlətimizin, ordumuzun mübarizə əzminin yenicə təsdiqlənən təsdiq edən 2016-cı ilin aprel döyüşləri və ötən ilin mayında Naxçıvan əməliyyatı sübut etdi ki, torpaqlarımız yağlı düşməndən azad ediləcək, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmayacaq.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi qulluqçuları "Qış təlimi-2019"-da yüksək peşəkarlıq nümayiş etdiriblər

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi qulluqçuları Türkiyə Respublikasının Qars şəhərində keçirilən beynəlxalq "Qış təlimi-2019"-da ölkəmizi layiqincə təmsil ediblər.

Türkiyə Respublikasının Qars şəhərində beynəlxalq "Qış təlimi-2019" çərçivəsində Türkiyənin Müdafiə naziri Hulusi Akar və digər ölkələrin təmsilçilərinin yer aldığı Yüksək Səviyyəli qonaqlar günü keçirilib. Təlimin yekun mərhələsinin keçirildiyi Yüksək Səviyyəli qonaqlar günündə Müdafiə nazirinin müavini - Əlahiddə Ümumqoşun Ordu

komandanı general-leytenant Kəram Mustafayev də iştirak edib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi qulluqçuları çətin relyefli ərazilərdə, qarlı, şaxtılı havalarda döyüş əməliyyatlarının aparılması tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirərək, digər ölkələrin bölmələri ilə qarşılıqlı əlaqədə döyüş atışlarını icra ediblər.

Beynəlxalq hərbi təlimdə iştirak edən hərbi qulluqçularımız xidmət yerlərində təntənəli mərasimlə qarşılanıblar.

Mərasimdə general-mayor Teymur Eyyubov, Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin hərbi attaşə aparatının Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı nümayəndəsi polkovnik Yusif Gündoğdu və təlimdə iştirak edən polkovnik Tehran Mənsimov çıxış ediblər. Bildirilib ki, təlimin bütün mərhələlərində şəxsi heyətin yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirməsi hərbi qulluqçularımızın malik olduğu bilik və bacarıqdan, vətənpərvərlik hisslərindən xəbər verir. Ümumilikdə 16 ölkənin hərbi qulluqçularının müşahidəçi və iştirakçı qismində cəlb edildiyi təlimdə Azərbaycan və Türkiyə hərbiçiləri həmişə olduğu kimi, bu dəfə də yüksək peşəkarlıq nümayiş etdiriblər.

Sonda təlimdə iştirak etmiş heyətlə xatirə şəklində çəkdirilib.

**Leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

Təhsil və idman sahələrində uğur qazanan bir qrup kursant, şagird və müəllim mükafatlandırılıb

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim-Tədris Mərkəzində təhsil və idman sahələrində uğur qazanan kursant, şagird və müəllimlərin mükafatlandırılması mərasimi keçirilib.

Mərasimdə Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun zabiti Müzəffər Yusifli, Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin rəisi general-mayor Elman Orucov, Naxçıvan qarnizonu tam orta məktəbinin direktoru, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar müəllimi Natiq Əhmədov və general-mayor Teymur Eyyubov çıxış edərək muxtar respublikada təhsilin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən hər iki

təhsil ocağına xüsusi pay düşdüyünü bildiriblər. Vurğulanıb ki, dövlət qayğısı nəticəsində kursant və şagirdlərimiz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirərək yüksək nəticələr qazanırlar.

Sonda fənn olimpiadalarında, intellektual oyunlarda, müxtəlif müsabiqələrdə, idman və şahmat yarışlarında yüksək nəticələr qazanmış kursant və şagirdlər, onların müəllimləri Əlahiddə Ümumqoşun Ordu Komandanlığı tərəfindən mükafatlandırılıb.

**Leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarında komanda-qərargah təlimi keçirilib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarında 2019-cu tədris ilinin ilk komanda-qərargah təlimi keçirilib. 2019-cu tədris ilinin ilk komanda-qərargah təlimində "Dövlət sərhədinin pozulması hallarının qarşısının alınması üzrə Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının birgə fəaliyyəti" icra edilib.

Dövlət sərhədində real və potensial təhdidlərin dəf edilməsi, terrorçuların və qeyri-qanunlu fəaliyyətlərinin qarşısının alınması, sərhədboyu zonada əhalinin və mülkiyyətin qorunması məqsədilə birgə fəaliyyətlər məşq etdirilib.

Axtarış əməliyyat tədbirlərinin daha effektiv həyata keçirilməsi üçün əməliyyat rayonu

nda yaradılmış birgə qərargahda toplanan məlumatlar təhlil edilərək mərkəzi qərargaha ötürülüb. Mərkəzi qərargahda Naxçıvan Qarnizonunun rəisi general-leytenant Kəram Mustafayevin rəhbərliyi altında təlimin gedişi canlı videobağlantı vasitəsilə izlənilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun, "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyasının, Daxili Qoşunların "Naxçıvan" Əlahiddə Əməliyyat Briqadasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin, yerli hüquq-mühafizə və icra orqanlarının birgə fəaliyyəti nəticəsində təlimdə qarşıya qoyulmuş məqsədlərə tam nail olunub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

26 fevral 2019-cu il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 26 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Berkaber, Paravakar, Ayqeoovit kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayo-

nunun Qaymaqlı, Məzəm, Bala Cəfərli kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

İşğal altında olan Ağdam rayonunun Baş Qərvənd, Yusifcanlı, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər, Ağdam və Füzuli rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

HHM bölmələrinin döyüş atışlı təlimləri keçirildi

Döyüş hazırlığının yüksək səviyyədə saxlanması Ali Baş Komandanın və Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin daim diqqət mərkəzindədir. Son dövrlərdə ordumuzun qazandığı uğurlar bunun bariz nümunəsidir. Müasir döyüş texnikası, silah-sursatla təchizat, ondan bacarıqla istifadə edən şəxsi heyətin hazırlığı və peşəkarlığı ordumuzun uğurlarını səciyyələndirən amillərdir. Bu uğurların arxasında xüsusi diqqət və qayğı, maksimal döyüş şəraitinə uyğunlaşdırılmış təlimlər və böyük zəhmət dayanır.

Bu günlərdə Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) hissə və bölmələrinin döyüş atışlı taktiki-xüsusi təlimləri keçirildi. Təlimlərin məqsədi döyüş hazırlığını və ehtimal edilən hücum zamanı düşmən qüvvələrinin qarşısını almaq qabiliyyətini

yoxlamaqdan ibarət idi. HHM hissə və bölmələrinin əsas tapşırıqları bütün növ taktiki fəaliyyətlərdə, o cümlədən ərazidə yerləşməsi zamanı qoşun qruplaşmalarını və obyektlərini düşmənin hava zərbələrindən qorumaqdan ibarətdir. Eyni zamanda HHM hissə və bölmələrinin əsas tapşırıqları düşmənin hava kəşfiyyatını aparmaq və onun fəaliyyəti barədə öz qoşunlarımızı xəbərdar etmək, düşmənin uçuş aparatlarını, ballistik və qanadlı raketlərini, hava kəşfiyyatı və radioelektron mübarizə vasitələrini, kəşfiyyat-zərbə sistemlərinin aviasiya elementlərini məhv etmək, bütün növ taktiki fəaliyyətlərdə düşmənin hava desantı ilə mübarizə aparmaqdır. Təlimlər zamanı bu prinsiplər əsas götürülərək həyəcan signalı ilə qaldırılan şəxsi heyət döyüş

şəraitinə maksimal yaxın vəziyyətdə şərti düşmənin hava zərbələrinin dəf edilməsi, verilməmiş tapşırıqlara görə qərar qəbul etmə prosesinə uyğun qərargahların fəaliyyətlərini məşq etdilər. Təlimin ssenasinə uyğun olaraq hava məkanını pozan şərti düşmən radiolokatorlar tərəfindən aşkarlanaraq onun haqqında informasiya döyüşü idarəetmə məntəqəsinə çatdırıldı və hava hədəfləri nəzarətə götürüldü. Təlimlərin əsas mərhələsində HHM bölmələri döyüş atışları icra etdilər. Raket komplekslərinin döyüş və texniki heyətinin bacarığı və məharəti nəticəsində döyüş atışlı zərbələrlə hava məkanını pozan şərti düşmənin hədəfləri məhv edildi.

Təlimlərdə qarşıya qoyulan tapşırıqlar müvəffəqiyyətlə yerinə yetirildi və bir daha Azərbaycanın hərbi gücünün hər ötən gün artdığı təsdiqləndi. O da təsdiqləndi ki, bölmələrimiz verilən tapşırıqları qısa zamanda və daima dəyişən vəziyyətdə yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olan, hava hücumundan müdafiə kompleksləri ilə arsenalını zənginləşdirən Hərbi Hava Qüvvələri və Hava Hücumundan Müdafiə Qoşunları Azərbaycan səmasını tam gücü ilə qorumağa qadirdir.

**Leytenant
Samir HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

XX əsrin faciəsi - Xocalı soyqırımı

Xocalı faciəsinin ildönümü ilə əlaqədar anım tədbirləri keçirilib

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində keçirilən anım mərasimində Müdafiə Nazirliyinin zabiti, Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü polkovnik Abdulla Qurbani çıxış edərək bildirib ki, son 200 ildən artıq bir müddətdə xalqımıza qarşı erməni millətçiləri tərəfindən məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasəti Azərbaycan tarixinin faciələri, qanlı hadisələrlə dolu çox ağır mərhələlərini təşkil edir. Bu millətçi-şovinist siyasətin əsas məqsədi azərbaycanlıları, ümumiyyətlə müsəlman-türk əhalisini öz tarixi torpaqlarından qovmaq və özəli Azərbaycan ərazilərində ermənilərin xəyal etdikləri "Böyük Ermənistan" dövləti yaratmaq olmuşdur. Xocalı soyqırımı da bu qanlı siyasətin davamıdır.

Sonra A.Qurbani Xocalı faciəsindən öncəki vəziyyət, 366-cı motoatıcı alayın ermənilərə hərbi texnika, silah-sursat və canlı qüvvə sarıdan yardımı, xaricdən göstərilən maddi və mənəvi dəstək, dinc, silahsız əhaliyə qarşı törədilən vəhşicəsinə qəddarlıqlar və 27 il ötməsinə baxmayaraq, nəinki xocalılara, o cümlədən bütün bəşəriyyətə qarşı yönəldilmiş bu qanlı cinayətin beynəlxalq qurumların ikili standartları nəticəsində hələ də düzgülü hüquqi-siyasi qiymət verilməməsi barədə tədbir iştirakçılarında ətraflı məlumat verib, bu istiqamətdə ölkə rəhbərliyinin, eləcə də Heydər Əliyev Fondunun mütəmadi olaraq apardığı məqsədyönlü siyasətdən geniş bəhs edib.

Tədbir iştirakçıları Xocalı qurbanlarını ehtiramla yad etməklə yanaşı, bu soyqırımı təşkilatçıları, havadarlarını və əlləri günahsız insanların qanlarına bulanmış canları lənətləmiş və işğal altındakı torpaqlarımızı azad edərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün Ali Baş Komandanın əmrinə hər an hazır olduqlarını bildirmişlər.

Anım tədbiri Bakı Bələdiyyə Teatrının "Şanlı Vətən" ta-

maşasının nümayişi ilə sona çatıb.

* * *

Respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Gəncə, Şəmkir, Tovuz, Qazax şəhərlərində də Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimləri keçirilib.

Mərasimlərdə çıxış edənlər ermənilərin Vətənimizə qarşı həmişə torpaq iddiasında olduqlarını bildiriblər. Heç bir tarixi əsası olmayan məkrli siyasətlərini həyata keçirmək üçün havadarlarından dəstək alan düşmən qüvvələri xalqımıza qarşı soyqırımı siyasəti həyata keçiriblər. Onlar iki əsrdən çox, türk xalqlarına, eləcə də xalqımıza qarşı düşmənçilik xislətlərindən əl çəkmirlər. Necə olursa-olsun, "Böyük Er-

mənistan" dövləti yaratmaq xülyası ilə yaşayırlar. Buna görə də erməni millətçiləri Vətənimizə qarşı çirkin əməllərini, soyqırımı siyasətini davam etdirirlər. Tarixdən də məlumdur ki, 20-ci əsrin əvvəllərində, 1918-ci ildə ermənilər tərəfindən qanlı, faciəvi hadisələr törədilmişdir. On minlərlə dinc əhali erməni bolşevik birləşmələri tərəfindən qətlə yetirilmişdir. 1988-ci ildən başlayan hadisələr də soyqırımı siyasətinin düşmənlər tərəfindən davamıdır.

Havadarlarından dəstək alan düşmənlər 1992-ci il fev-

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümü haqqında" Sərəncamının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Ordusunun birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər həyata keçirilib. Anım mərasimlərində əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, ölkəmizin ərazi bütövlüyü, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olanların, eləcə də Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Tədbirlərdə Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin, eləcə də Gəncə Qar-nizonu Zabitlər Evinin, rayon incəsənət nümayəndələrinin və məktəblilərin hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiyalar, fotosərgilər, videoçarxlar nümayiş etdirilib. Şəxsi həyat tərəfindən Bakı və digər şəhərlərdə "Xocalı soyqırımı" abidələri ziyarət olunub, ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində mövzuya dair mühazirələr oxunub və faciənin şahidləri ilə görüşlər keçirilib.

ralın 25-dən 26-na keçən gecə Vətənimizin qədim yaşayış məskənlərindən olan Xocalı şəhərinə vəhşicəsinə hücum etdilər. Yüzlərlə insan, uşaq və yeniyetmələr həyatlarını itirdilər. Bu təkcə Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı deyildi. Bəşəriyyətə, insanlığa qarşı törədilmiş qanlı cinayət idi. Bütün bunlara baxmayaraq o vaxt hakimiyyətdə olanlar hadisəyə siyasi qiymət verilməsi, qanlı qırğın barədə dünya ictimaiyyətinə obyektiv məlumatların çatdırılması üçün əsaslı bir iş görmədilər. Bu missiyanı xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev yerinə yetirdi. Onun təşəbbüsü ilə 1994-cü ildə Milli Məclis 26 fevralı Xocalı Soyqırımı Günü kimi elan etdi.

İllər keçsə də beynəlxalq təşkilatlar və dünya birliyi tərəfindən Xocalı faciəsinə lazımi qiymət verilməmişdir. Buna baxmayaraq ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən məqsədyönlü və səmərəli fəaliyyət göstərilir. Artıq bir çox ölkələr, təşkilatlar Xocalı faciəsinə Azər-

can Ordusunun dünyanın inkişaf etmiş orduları sırasında yer aldığı diqqətə çatdırılıb. Ordumuzun və xalqımızın birliyi və Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə işğal altında olan torpaqlarımızın tezliklə azad olunacağına inam ifadə ediblər. Vətən torpaqlarının hər bir guşəsində uğurlu Azərbaycan bayrağının dalğalanacağını qətiyyətlə söyləyiblər.

* * *

Bu fikirlər Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Ağcabədi rayon təşkilatının Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Qarabağ Müharibəsi Əlilləri, Veteranları və Şəhid Ailələri İctimai Birliyi və Mübariz Müharibə Veteranları İctimai Birliyi ilə birgə təşkil etdiyi tədbirdə səslənib.

YAP Ağcabədi rayon təşkilatının sədri Rövşən Əhmədov, təşkilatın Qadınlar Şurasının sədri Radə Qafarova, Gənclər və İdman İdarəsinin əməkdaşı Cavid Bünyadov, rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Əlizadə Nəcəfov, "N" hərbi hissənin əsgəri Namiq Qasımov və başqaları çıxış edərək, ermənilər tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı yüz illər boyu həyata keçirilən soyqırımı və deportasiya siyasətindən danışdılar. Bildirilib ki, mərhələ-mərhələ həyata keçirilən bu siyasət nəticəsində azərbaycanlılar tarixi-etnik torpaqlarından didərgin salınaraq kütləvi şəkildə qətl və qırğınlara məruz qalıb, xalqımıza məxsus minlərlə tarixi-mədəni abidə və yaşayış məskəni dağıdaraq viran edilib.

Məktəblilərin ifasında Xocalı faciəsinə həsr olunmuş kompozisiyadan sonra, faciədən bəhs edən sənədli film nümayiş olunub.

Qeyd edək ki, tədbirdən əvvəl Ağcabədi rayonundakı Şəhidlər xiyabanında şəhidlərin məzarı üzərinə tər çiçəklər düzülüb.

Sonra "N" hərbi hissənin atıcılıq mərkəzində Ağcabədi rayon məktəbliləri və gənc əsgərlərin iştirakı ilə atıcılıq yarışları keçirilib. Yarışın qalblarına YAP Ağcabədi rayon təşkilatının fəxri fərmanları və hədiyyələr təqdim edilib.

"Azərbaycan Ordusu"

Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə əlaqədar veteranlarla şagirdlərin görüşü keçirilib

"Kaspi" liseyinin Ağ səhər filialında Respublika Veteranlar Təşkilatının nümayəndələrinin, Böyük Vətən müharibəsi veteranlarının, liseyin müəllim və şagird kollektivinin iştirakı ilə Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Əvvəlcə şagirdlərin Xocalı faciəsinə həsr edilmiş əl işlərindən ibarət sərgi nümayiş etdirilib. Sərgidə nümayiş etdirilən rəsmlər veteranlarda dərin təəssürlər oyadıb.

Tədbirdə tanınmış yazıçı, publisist Hüseynbala Mirələmovun "Xəcalət" povesti əsasında hazırlanmış kompozisiya nümayiş etdirilib. Şagirdlər ifaları ilə öz dedə-baba yurdlarından didərgin düşən soydaşlarımızın Vətən nişgini, el-oba həsrətini iştirakçıların nəzərinə çatdırıblar.

"Kaspi" Təhsil Şirkətinin idarə heyətinin sədri Sona Vəliyeva Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ərəfəsində reallaşan tədbirin məqsədi barədə məlu-

mat verib. S.Vəliyeva ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri faciələri, qətlamları "dənizdən-dənizə böyük Ermənistan" xülyasının reallaşdırılması planının tərkib hissəsi olduğunu diqqətə çatdırıb. S.Vəliyeva Xocalı faciəsinin araşdırılmasının və qan yaddaşımıza həkk olunmasının gənclərin milli ruhda yetişməsi baxımından vacibliyini qeyd edib. Bildirib ki, hər bir gəncin Vətən, dövlət qarşısında vətəndaşlıq borcu var. Gənclərimiz onların təhsil almaları üçün yaradılan şəraitdən istifadə edib vətənpərvər şəxslər kimi yetişməlidirlər.

Onlar ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün torpaqlarımızı hər an işğaldan azad etməyə hazır olmalıdırlar.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini Cəlil Xəlilov Xocalı soyqırımını haqqında tədbir iştirakçılarına geniş məlumat verib, soyqırımın tanınmasında dövlətimizin apardığı ardıcıl və məqsədyönlü siyasətdən danışdı. Gələcəkdə belə halların təkrarlanmaması üçün gənclərin elmə, təhsilə, yiyələnməsinin vacibliyini qeyd edib. "Azərbaycanda gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsinə xüsusi diqqət yetiri-

lir. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi üçün Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən ardıcıl və qətiyyətli iş aparılır. Azərbaycanın güclü ordusunun yaradılması, müharibə əlillərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, veteranlara qayğı məhz bu fəaliyyətin nəticələridir.

Biz düşməne layiqli cavab verməyi bacarıyıq. Belə şərəfli missiyanı isə yalnız vətənpərvər insanlar yerinə yetirə bilər. Bu gün gənclərimizin milli ruhda yetişməsi bizi sevindirir. Veteranlar Təşkilatı da yeniyetmə

və gənclərimizin milli mənəvi dəyərlərimizə sədaqət ruhunda yetişmələri üçün ardıcıl işlər görür. Veteranlarla gənclərin görüşləri təşkil edilir, onların vətənpərvər ruhda tərbiyəsi məqsədi ilə əməli tədbirlər həyata keçirilir. Veteranlar məktəblərdə keçirilən hərbi dərslərdə aktiv iştirak edirlər."

Böyük Vətən müharibəsi veteranı Ulduz Səttarov çıxış edərək tarixin ən qanlı müharibəsini görmüş bir döyüşçü kimi gənclərə tövsiyələr verib. Onlara Vətəni sevməyin vacibliyini çatdırıb: "Biz Böyük Vətən müharibəsində faşizmi gördük və onun acılarını yaşadıq. Faşizmi yer üzündən silmək, azadlıq və Vətən üçün döyüşdük, canımızı, gəncliyimizi bu yolda fəda etdik. Müharibə bitdiyində biz faşizmi tamamilə məhv edə bilmədik. Daha qəddar olan erməni faşizminin 1992-ci il fevralın 26-da bir daha şahidi olduq. Mən sizə qətiyyətlə bildirirəm ki, erməni faşizmi daha qəddar və daha amansız oldu. Onların mürdar xislətinin misli bərabəri yoxdur".

Sonda Respublika Veteranlar Təşkilatının Rəyasət Heyətinin qərarı ilə "Kaspi" liseyinin təhsildə fərqlənən müəllim və şagirdlərinə fəxri fərmanlar təqdim olunub, xatirə şəkli çəkilib.

"Azərbaycan Ordusu"

Xocalı faciəsi bəşəriyyətə qarşı törədilmiş cinayətdir

Yaddaşda yalnız önəmli hadisələr, məlumatlar qalır. Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, belə hadisələr içərisində xalqın unuda bilməyəcəyi qanlı yazılan xatirələr də var. Tariximizin qan yaddaşına yazılan istər 20 Yanvar, istərsə də Xocalı faciələri xalqımıza qarşı yürüdülmənən genosid siyasətinin tərkib hissələridir.

Fevralın 25-dən 26-na keçən gecə hadisənin şahidləri olmuş insanlar üçün qorxulu kabus gecəsi oldu. Xalqımızın genofonduna zərbə vurmaq məqsədilə törədilən Xocalı faciəsində yüzlərlə insan - ağsaqqal, ağbırçək, kişi, qadın, uşaq amansızcasına qətlə yetirildi. Bir çox mərhumiyyətlərə baxmayaraq Seyidəğa Mövsümlünün, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Mustafayevin çəkdiyi kadrların sayəsində Xocalı faciəsi dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı. Aparıcı dövlətlərin media nümayəndələri vasitəsilə dünyaya çatdırılan Xocalı faciəsi təəssüf hissi ilə qarşılandı.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Mustafayevin

kadrlarını izləyən fransız jurnalist demişdi ki, mən müharibələr, alman faşistlərinin qəddarlıqları haqqında çox şey eşitmişəm. Lakin 5-6 yaşlı uşaqları, dinc əhalini qıran ermənilərin qəddarlığı daha dəhşətli olub.

Xocalı faciəsinə münasibət bildirərkən Heydər Əliyev demişdir: "Bütövlükdə Azərbaycan xalqına qarşı yönəldilmiş Xocalı soyqırımını öz ağılasığmaz qəddarlığı və qeyri-insani cəza üsulları ilə bəşər tarixində tayı-bərabəri olmayan bir vəhşilik aktıdır. Bu soyqırımı, eyni zamanda bütün bəşəriyyətə qarşı tarixi bir cinayətdir".

Ancaq Azərbaycan Ordusu yaşadığımız faciələrin intiqamını almaq əzmindədir. 2016-cı ilin aprelində Azərbaycan Ordusu böyük qələbə qazandı. Biz qələbə çaldıq, torpaqlarımızın bir qismini işğaldan azad etdik. Bu o deməkdir ki, Azərbaycan Ordusu işğal altında olan torpaqlarımızı da azad etməyə qadirdir.

Hüsnüyyə İDRİSOVA,
BSU-nun II kurs tələbəsi

Gənc zabitlərimiz

"Zabit qüruruyla yaşamaq nə gözəldir"

Leytenant Yusif Məmmədovla "N" hərbi hissəsində tanış olduq. Öyrəndim ki, gənc zabit öz arzusu, valideynlərinin dəstəyi ilə C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə və Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində hərbin sirlərinə dərinləndirib. Yusifin bacarıqlı və savadlı, seçdiyi peşəyə ürəkdən bağlılığı hər kəlməsində hiss olunurdu. Zabit tabeliyində xidmət edən şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyətindən danışaraq bildirdi ki, ordu sıralarında xidmət edən gənclərimizin döyüş ruhu yüksəkdir. "Qarşımızda duran əsas vəzifə əsgərlərimizin mənəvi-psixoloji cəhətdən hər an döyüşə hazır olmasıdır. Bunun üçün döyüş hazırlığı planına əsasən mütəmadi olaraq müxtəlif növ təlimlər, praktiki məşğələlər həyata keçiririk. Ancaq unutmamalıyıq ki, hərbi bilikləri öyrətməklə yanaşı, xidmətdə olan hər bir gəncə ilk öncə vətənpərvərlik, döyüş ruhu, milli-mənəvi dəyərlər aşılamalıyıq. Bunun üçün əsgərlərimizin asudə vaxtları səmərəli keçməlidir ki, onlar hər hansı bir biliyə yiyələnsinlər. Bizlər də yuxarı komandanlığın icazəsi ilə şəxsi heyəti rayon mərkəzində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev Mərkəzinə, mədəniyyət ocaqlarına aparırıq. Çalışırıq ki, hərbi xidmət onların

yaddaşına əbədi həkk olunsun.

Tabeliyimdə xidmət edən hər bir əsgər dərəcə həvəslə yanaşır, yüksək bacarıq nümayiş etdirir, verilən tapşırıqların öhdəsindən uğurla gəlir. Mən də onların bu çalışqanlığını görəndə seçdiyim peşəmlə fərəhlənirəm, Azərbaycan Ordusuna layiqli zabit olmağım üçün var qüvvəmlə çalışıram. Arzumdur ki, Qarabağımızı düşmən tapdığından azad edənlərin sırasında olum. Çox istəyirəm ki, gələcəkdə oğlum da mənim yoluyla davam etdirsin. Çalışacam ki, övladım Vətəninə bağlı, Vətəni sevmən, dostlarına sədaqətli, dövlətinə layiqli vətəndaş

olaraq formalaşsın", - deyərək leytenant Yusif Məmmədov bildirdi.

Ordumuzun gücünü, döyüş qabiliyyətini görmək, sıralarında xidmət edən bu cür savadlı, cəsur, şücaətli və qorxmazlığı ilə seçilən komandirlərimizi tanımaq hər birimizi sevindirir. Onların vətənpərvərliyi bizləri əmin edir ki, ordumuz ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə hazırdır. Xalqımızın Böyük Qələbəsini qeyd edəcəyi gün uzaqda deyil!..

Baş leytenant
Ruslan HƏSƏNZADƏ,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
C.CƏFƏROVUNDUR

“Faciənin ağrılarını biz də yaşayırıq”

26 fevral 1992-ci il...
27 ildir ki, ürəyimizdə
izahedilməz ağrı, çiyinlə-
rimizdə daşınması çətin
olan yük gəzdiririk. Əsrin
ən dəhşətli faciəsi ilə qov-
ruluruq...

Təqvimə qara hərflərlə yazılıb bu tarix. Bu tarix həmişə bizimlə yaşayacaq, yaddaşlardan silinməyəcək. Bu ağrı ürəyində Vətən sevgisi olan hər bir azərbaycanlı zaman keçdikcə daha çox göynətməkdədir.

Bu dəhşətli faciəni gənclərimizin gözü ilə görə, hiss etdiklərini eşitmək üçün Həbib bəy Mahmudbəyov adına 2 nömrəli texniki-humanitar elmlər liseyində olduq.

Liseyin direktoru Bəkir Mustafayev bildirdi ki, tariximizdə şanlı qələbələrə yanaşı, hüznü günlər də az deyil. Xalqımızın başına gətirilən belə müsibətlərdən biri də yaxın tariximizdə soyqırımı kimi daxil olmuş Xocalı faciəsidir. Erməni qəsbkarlarının Xocalıda əliyalın insanlara qarşı törətdikləri vəhşiliklər, əlbəttə ki, soyqırımdır. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar Azərbaycan xalqına müraciətlərinin birində deyirdi: "Bütövlükdə Azərbaycan xalqına qarşı yönəldilmiş Xocalı soyqırımı öz ağlasığmaz qəddarlığı və qeyri-insani cəza üsulları ilə bəşər tarixində bir vəhşilik aktıdır. Bu soyqırımı, eyni zamanda bütün bəşəriyyətə qarşı tarixi bir cinayətdir".

- Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ən dəhşətli hadisəsi olan Xocalı soyqırımı ilə Azərbaycan xalqına vurulan hərbi, mənəvi-psixoloji zərbənin ağırlığını bu gün hər birimiz dərinləndiririk, - deyən məktəb direktoru qeyd etdi ki, bu qətləmin nəticələri hər bir azərbaycanlının qəlbinə sızdır. - Xocalı soyqırımının dünyaya tanıtılması, bu faciəyə lazımı qiymət verilməsi üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət səviyyəsində aparılan genişmiqyaslı fəaliyyət uğurlu nəticələrini verir. Biz də gənc nəslin tarixini ən incə detallarına kimi bilməsi, vətənpərvər ruhda formalaşması üçün əlimizdən gələni etməyi özümüzdə vətəndaşlıq borcu bilirik. Əminəm ki, gənclərimiz

erməni vandallarının vəhşi əməllərini heç vaxt unutmayacaq, soyqırımı qurbanlarının xatirəsini daim uca tutacağıq.

Tədris işləri üzrə direktor müavini Nuranə Şixəliyeva qeyd etdi ki, Xocalı qətləmi Azərbaycan xalqının tarixində erməni faşistlərinin insan təfəkkürünə sığmayan vəhşiliklərinin qanlı izidir. Faciədən bir neçə gün sonra cəsarətli reportyorlarımızın od içində çəkdikləri kadrlar hər an bu dəhşətli mənzərəni seyr edənləri sarsıtmaqdadır. Meşələrdə əli, ayağı, burnu, qulağı donan, əsir və girov düşən qoca və uşaqların təhvil verilməsi məqamları əsrlər keçsə belə ən möhkəm iradəli insanları da sarsıdacaq, yandırır-yaxacaq.

Xocalı soyqırımı ilə bağlı fikirlərini bildiren məktəblilər də

yaxın tariximizlə bağlı hissələrini bizimlə bölüşdülər.

Rəhimə Ağayeva fikirlərini belə ifadə etdi: "Xocalı faciəsi ən dəhşətli müsibətlərdən biridir. İllər keçsə də, bu hadisə yaddaşlardan silinməyəcək".

Xanlar Əzizov bildirdi ki, tarixə nəzər salanda Xocalı faciəsi bir gecənin hadisəsi deyil deyə düşünürsən. "Ermənilər bu faciəyə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başladıqdan sonra hazırlıq görürmüşlər. Onlar Qarabağın digər ərazilərində də belə faciələr törətməyə çalışsalar da, bunun ən dəhşətli-sini Xocalıda həyata keçirdilər".

İsmayıl Cəfərli qeyd etdi ki, yalnız ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidlə tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Xocalıda törədilən cinayətlər barədə əsl həqiqətlər dün-

ya ictimaiyyətinə çatdırılıb. 1994-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi 26 fevralı Xocalı Soyqırımını Günü kimi qəbul edib.

Yəməni Əzizli dedi: "1997-ci il fevralın 25-də ulu öndər Heydər Əliyevin "Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə sükut dəqiqəsi elan edilməsi haqqında" Sərəncamı ilə hər il fevralın 26-sı saat 17:00-da Azərbaycan Respublikasının ərazisində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunur".

Tamara Ağarzayeva dahi şəxsiyyətin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan həqiqətlərinin, o cümlədən Xocalı soyqırımının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində ardıcıl işlər görülməsindən danışıdı. "Xocalı faciəsi erməni millətçilərinin yüzilliklər boyu türk və Azərbaycan xalqlarına qarşı apardığı soyqırımı və etnik təmizləmə siyasətinin qanlı səhifəsi idi" deyən Prezidentimizin gərgin əməyinin nəticəsidir ki, hazırda dünyanın əksər dövlətləri Xocalı qətləminə əsl soyqırımı kimi tanıyır və qəbul edir.

Nihat Paşazadə faciənin öl-kə xaricində tanıtılması sahəsində aparılan işlərdən danışaraq vurğuladı ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti

nın qanla yazılmış tarixidir və bunu hər bir gənc dünyaya çatdırmalıdır. Bizdən sonra gələnlərə də, bütün bəşəriyyətə də Azərbaycan həqiqətlərini çatdırmaq borcumuzdur.

Mehriban Səfərova faciə ilə bağlı dedi ki, hər dəfə Xocalı faciəsi haqqında düşünəndə nəfəs almağa çətinlik çəkirəm. "Özümü çox qorxulu bir nağılın içinə düşmüş kimi hiss edirəm. Quşbaşı qar yağan şaxtılı qış

rımını xalqımızın milli mənliliyinə, milli azadlıq ruhuna qarşı törədilən bir təcavüz aktı kimi qiymətləndirdi. "Bu, dünya tarixində görünməmiş vəhşilik, qəddarlıq idi. Xalqımızın qan yaddaşına əbədi həkk olunmuş bu faciə bizim üçün milli matəm və hüzn günündən başqa, həm də Azərbaycan xalqının tarixində bir qəhrəmanlıq səhifəsidir".

Təbii işləri üzrə direktor müavini Kəmalə Abbasova,

gecəsində Xocalıda baş verən dəhşətlər gözlerimin önündə canlanır. Bir anın içində evlər-əşiklərə od vurulur, torpaq qana qerq edilir... Düşmən qocaya, xəstəyə, qadına aman vermir... Uşaqlar valideynlərinin gözlləri qarşısında xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilir... və bu dəhşətdən sıyrılıb ayağı yalın, başı açıq halda meşələrə, dağlara üz tutanlar yolda donur, qar uçqunlarına düşürlər. O gecə hara gedəcəyini, kimdən imdad diləyəcəyini bilməyən uşaqlar doğmalarının meyitlərinin qoynunda əbədiyyət yuxusuna gedirlər...

Məni bu nağıldan atamın zabit mundirinin parlayan ayulduzu, anamın sakit ürək döyüntüləri, nənə və babamın nəvazışları uzaqlaşdırır. Və mən bir daha heç kəsin belə bir dəhşət yaşamasını istəmirəm".

Elşən Babayev o gecə Xocalıda döyüşən igid, qorxubilməz oğulların qarşısında ehtiramla baş əydiyini bildirdi. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əlif Hacıyevdən söz açdı. "O gecə qeyrətli həmyerliləri ilə birgə qanlı döyüşlərə atılan Əlif Hacıyev qüvvələrin qeyribərabər olmasından çəkinməyib. Aeroportdakı məxfi sənədlərin düşmənlərinə keçməməsi üçün dispetçer məntəqəsini partladığı. Düşmənin zirehli hərbi texnikaları Xocalıya girəndə Əlif Hacıyev köməksiz qalan insanları Ağdamın Şelli kəndi istiqamətinə çıxarıb və yenidən geri qayıdaraq son gülləsinə qədər döyüşüb, doğulub boya-başa çatdığı Xocalıda qəhrəmancasına həlak olub".

Xanəhməd Məmmədov da yoldaşlarının fikirlərinə qoşularaq gec-tez ermənilərin layiq olduqları cəzanı alacaqlarını dedi. Bildirdi ki, insanlıqdan kənar əməllər törədərək Xocalıda aldıkları hər can, tökdükleri qan üçün cəzalanacaqlar. Amin Əlizadə Xocalı soyqı-

müəllimlərdən Təranə Fərəcova, Ellada Həziyeva, şagirdlərdən Aygün Hacıyeva, Səbinə Ağayeva, Hüseyn Məmmədli və başqaları Xocalı faciəsinin qəddarlığına görə bəşəriyyət əleyhinə törədilən ən ağır cinayətlərə bir sırada olmasından, 613 nəfərin xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilməsindən danışıdılar. Bildirdilər ki, xocalılar bu faciəni mərdliklə, qəhrəmanlıqla qarşılayaraq təpədən-dırnağa qədər müasir silahlarla təchiz olunmuş düşmən qarşısında özünü itirmədən, əyilmədən, əsl fədakarlıq, qəhrəmanlıq, vətənpərvərlik və rəşadət göstərdilər. Xocalıda şəhid olanların ruhu qarşısında ehtiramla baş əyirik.

Gənclər fikirlərini, duyğularını dilə gətirdilər. Lakin hiss etdiklərinin danışdıqlarıyla bitmədiyini söyləyirdi məsum baxışları, könül pıçıltıları. O pıçıltılar, o təlatümlər, bitməyən fikirlər deyirdi ki, Xocalı soyqırımının necə dəhşətli, insanlığa sığmayan bir faciə olduğunu dünya ictimaiyyəti bilsə də, heç kəs bu faciəni yaşayan, öz gözlləri ilə görə, valideynlərini, qardaş-bacılarını, yaxınlarını itirən insanlardan daha yaxşı anlaya bilməz. O qatı qaranlıq aydınlıqca, faciə şahidləri danışdıqca bəşəriyyət tarixində o insanların necə böyük dəhşətlərlə üz-üzə qaldığını daha dərinləndirən anlayırsan. Körpələri meşələrdə donan, çöhrələrinə ölümün rəngi çökən anaların ağılara dönen fəryadı heç vaxt heç kəmin yaddaşından silinməyəcək.

O baxışlarda vermədiyim sualın cavabı da oxunur: "Faciənin ağrılarını biz də yaşayırıq"...

Baş leytenant
Günay TAĞIYEVA,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR

Ön xətdə düşüncələr

Böyük Qələbənin boyu görünür!

Ön xətdə, səngərdə, əsgərlərin əhatəsində düşüncələrim torpağa daha yaxın olur, torpağın ağrı-acısını daha həssaslıqla duyur. Əsgərlərin düşüncələrinə söykədiyindən 2016-cı ilin aprel döyüşlərinin zamanətiylə düşüncələrimdə Böyük Qələbə boy göstərir.

Təqvimlə qış fəslidi, təbiətdə qış deyil...

Ön xətdəyik. Bir azdan əlim səngərlərə çatacaq. Bir azdan ruhumuz kimi könlümüz də "Misri"yə, "Cəngi"yə köklənəcək. Bu köklənməni düşüncələrimizə "Farağat!" əmri biləcəyik. Bizə elə gələcək ki, əhatələrində olduğumuz əsgərlər bu əmrə sonrakı əmrə də hazırdı.

1990-cı ilin 20 yanvarı da, 1992-ci ilin 26 fevralı da dünyanın bəşər qarşısında, insanlıq qarşısında uzqaralıydı; ermənilik 9 əsr əvvəl dünyəvi dövlət ideyalarını ədəbiyyata gətirən, bu səbəbdən də bəşəriyyətin, dünyəviliklərin şairi kimi tanınan, sevilən söz peyğəmbəri Nizami Gəncəvinin millətini faciələrlə üzləşirdi. Dünya əməlisaleh dünya olsaydı, bu faciələri törətdirən də, törəndənlər də məşhər ayağına çəkildirdi, istər bəşəri qanunlarla, istərsə də mənaviyyət qanunlarıyla cəzalandırılırdı. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev deyirdi: "... Bu soyqırım, eyni zamanda bütün bəşəriyyətə qarşı tarixi bir cinayətdir".

27 ildə qışda Bakıma qar yağsa da, yağmasa da mənə elə gəlir ki, düşüncələrimə qalın qar yağır. 26 fevral yaddan çıxması tarix deyil, hər xatırlayanda ruhumuzda şaxta üzür. İllərdə ruhumuzun titrəyini azaltmaq qüdrəti yoxmuş...

Səngərlərə yaxınlaşdıqca düşüncələrimizi çarəsiz təəssüflər sıxmaqdadır...

Bu qarşız qış günü uğur üstəyəm. Mənə elə gəlir ki, zaman ləngiyir - qarşız yolun bizi səngərlərə çatdıracağı anların intizarındaydıq. Bu insafsız intizarın sonunda, xalq şairi Zəlimxan Yaqub demişək, əl əllərdə isinəcək, kəlmələr kəlmələrə söykək olacaq, gözəlim kəlmələrin cazibəsində mətləblər dirlənəcək. Vətən ünvanlı, dövlət, dövlətçilik, torpaq, qələbə, Böyük Qələbə ünvanlı mətləblər 27 ildə 26 fevralın şaxtasında-sazağında üşüyən ruhumuzu əsgərlərimizin əhatəsində isidəcək. "Bunu Azərbaycan əsgərinin qazanacağı Böyük Qələbəyə zəmanət bilirik", - deyəcəm. Yəqin ki, mayor Ruslan Novruzov tərəddüd etmədən "Haqlısınız...", - deyəcək. Bu bir-cə kəlmə arzulanmış səməmi söhbətin başlanğıcı olacaq...

Ön xətdə, səngərdə əsgərlərimizə xitabən deyirəm:

- 27 il əvvəl 25 fevral gecəsi ağ qarda, göy buzda

erməniliyin vəhşiliyindən, qaniçənliyindən can qurtaranların, 27 ildə son nəfəsini Xocalıya yetirmək arzusuyla günləri ay, ayları il edənlərin mənəvi qarşızıyıq. Biz də, siz də...

Söz sözü çəkir... Hər kəlmədə o gecənin güllə səsləri var, hiddət var, səssiz fəryad var...

"27 ildə ürəyimizi üşüdən şaxtana-sazağı xocalılıqların, xocalılıq olub Xocalını görməyənlərin istəyi sındıracaq", - deyirəm. Əsgərlər "Ali Baş Komandanın döyüş əmriylə mənəviyyət bizə gətirəcək!" - deyirlər. Yərə-göyə inandığımız kimi inanırıq ki, Azər-

baycan əsgərinin döyüş ruhu qələbəyə köklənib, əsgərlərimizin qələbə əzmi Böyük Qələbə deyir, Böyük Qələbə ərəfəsindəyik...

Əsgərlərlə yaddaşıma küsənib işğalqədərkə Xocalıdan danışırım.

1991-ci ilin yazında "İnşaatçı" qəzetinin müxbiri olaraq Xocalıda ezamiyyətə yətdəydim. Xocalı bina-bina şəhərləşirdi, böyüyürdü. Böyüyən, şəhərləşən Xocalı qorunurdu. 60-65 yaşlı bir kişinin müdafiə postlarından qayıdan yeniyetmələrə dedikləri indi də yadımdadı:

- Kəndi sevə-sevə şəhər edirik. Kəndin şəhər olması tək-cə binaların sayından asılı deyil. Əhali artacaq, Xocalının şəhərləşməsi düşmənin niyyətinin gözlemini ovucuna tökəcək, - kişi bir anlığa nəfəs dərmişdi. - Biz tikirik, tikə-tikə qorudumuz Xocalını bizimlə bir sırada siz də qoruyursunuz, biz olmasaq bizsiz qoruyacaqsınız. Ona görə bu qədər sevgilərlə, bu qədər murazla-niyyətlə böyüdürük Xocalınızı...

Kəlmələrin doğmalığı, munisliyi yeniyetmələri bir boy da dikəlməmişdi - kimisinin əmi, kimisinin dayı bildiyi bu vətənsəvər kişinin inamı, etibarını, Xocalıya (deməli Vətənə) sevgisi dikəlməmişdi onları. Bir boy da dikəlib Xankəndinə sarı boylanmışdılar. O yaz günü göy üzündə bir-cə əlçim də bulud yoxuydu. Buludsuz göy üzünə pıçıldadıqlarımı yeniyetmələr də eşitmişdi, yeniyetmələri söhbətə çəkən kişi də, o kişinin inşaatçı yoldaşları da:

- Bulud sıxıntıdı, könül qubarıdı. Əli silah tutanlar Xocalını qoruyur. Xocalıya sıxıntı yaxın düşə bilməyə-

cək. Əsgər oğullar var, belə kişilər var, belə yeniyetmələr var, - demişdim. - Xocalı var, xocalılıqlar var.

Yeniyetmələrin Xankəndindən üzüməyən baxışlarını yaddaşıma köçürmüşdüm.

28 ildən sonra o günü əsgərlərə belə xatırlatdım.

- Xocalıda o yeniyetmələrin baxışlarında çırpınan qətiyyət, dönməz istək, etibar, etimada sədaqət görmüşdüm. Onda əsgərlərin deyil, əsgərləşməyə hazır olanların əhatəsindəydim. İndi sizin - əsgərlərin əhatəsindəyəm. Deməli, qətiyyət də, istək də, etibar da, etimad da, sədaqət də

dönməzleşib, - deyirəm. Mətləbimi sağ əli əhmalca əsgər çiyinə enən baş leytenant Fehruz Abbasovun dedikləri tamamlayır:

- Xocalı faciəsi olanda məktəbliyəm. O faciə əsgərlərimizdən 9-10 il böyükdü. Mən də əsgərlərimiz kimi Xocalı faciəsi haqqında valideynlərimdən, sonralar müəllimlərimdən eşitmişəm, kitablardan oxumuşam.

Gənc zabit söhbəti öz axarıyla, öz mahiyyətiyə davam etdirir:

- 366-cı alayın bilavasitə iştrakıyda müqayisəyəgəlməz vəhşilik törədildi.

- Bu vəhşiliyin mahiyyəti soyqırımıydı, - deyirəm.

Əsgərlərin baxışlarında hiddət var, döyüş əzmi var, qələbə ruhu var. Bu ruhda Yusiflik var, Vəzirlik, Şirinlik, Rasimlik, Mübarizlik var, Raqufluq, Samidlik, Çingizlik var. Bu ruhda Böyük Qələbənin şərtlərini görürəm. Bu şərtlər 27 ilin o üzündə qalan soyqırma görə bayaqdan bəri könlümüzü bürümüş qəhər biçimli kövrəkliyi çilikləyir, bu qarşız qış günü əsgərlərimizin dumduru düşüncələrinə söykənən düşüncələrimizi telləndirir...

Xocalı 1991-ci ilin noyabrından mühasirədəydi. Ağır, çətin günləri yaşayırdı Xocalı. Xankəndi, Əsgəran istiqamətlərindən artilleriya atəşinə tutulurdu. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə ermənilər 10 tank, 16 zirehli transportyor, 9 piyadaların döyüş maşını ilə hücum keçdi. Rus ordusunun 366-cı alayının iştrakıyyla. O qarlı-şaxtalı qış gecəsində əhali - təxminən 300 nəfər - ev-eşiyindən qaçmağa məcbur oldu, Qarqar çayına üz tutdu...

Qarıydı, şaxtaydı, ayaq zıydı...

Əsgərlərin yumruqları düynələnib. Hər birinin baxışında 27 ilin o üzündə qalanlara görə qəhər görürəm, qəzəb, nifrət, hiddət görürəm. Araya üzücü sükut çökür. Ovunmayan, Xocalı, ümumən, torpaqlarımız işğaldan azad olunana kimi ovunmayacaq qəhərə bu başaçılmaz sükut dilmanlıq edir. Bu sükut 613 xocalılıya ehtiram sükutudu. 27 ildə bu biçim sükutunu itirmiş 25 uşağa təsəlli ola bilibmi? 27 ildə o faciədə tamamilə məhv edilən 8 ailəni anırıq - hər-dən göz yaşları yanaqlarda közə dönür, hər-dən ürəyə axır...

Əsgər Nurlan Orduxanovun ağırılarla dediyi şeirin son misrası Xocalı faciəsinin harayı kimi səslənir: Xocalım, ay Xocalım!..

"Ölüm var ölüm kimi, ölüm var zülüm kimi" - o faciədə öldürülənlər zülümle öldürülənlər... - deyirəm. Yadıma "İzvestiya" qəzetinin 13 mart 1992-ci il tarixli sayında dərc edilmiş bir məqalə düşür. Məqalədə mayor Leonid Kravetsə istinadən yazılıb: "Mən təpənin üstündə 100-ə yaxın meyiti gözlərimlə gördüm. Bir oğlanın başı yox idi, hər yanda xüsusi qəddarlıqla öldürülmüş qadın, uşaq və qoca gördüm". Bunu xatırladım...

Çavuş Şahin Hüseynovun səsinə sıxan qəhər də o kəsilməz harayın zərrəsidir: "...Ermənilərin yaxınlaşdığı görəndə cavan qız özünü götdürdü yəncəri ürəyinə sancmışdı...". Əsgər Laçın Cəfərzadə də eyni qəhərin sıxıntısını çəkir: "...Ermənilər görəndə ata evvəlcə qızını, sonra özünü güllələyib...". Digər əsgərlər də eşitdiyim-eşitmədiyim faktlardan danışirlar. Bu geniş informasiyanı əsgərlərin mənəvi-psixoloji hazırlığının səviyyəsi bilirəm...

"Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsüylə "Xocalıya ədalət!" kampaniyası dünyanın vicdanını oyadacaq, tarixi ədalət bərpə olunacaq", - baş leytenant F.Abbasov belə deyir...

...Hər kəlmədə 26 fevral günü sökülən dan yerinin harayını eşitdik. Mən baş leytenantın baxışında, baş leytenant əli avtomatın qundağını əzən əsgərlərə, əsgərlər qarşı tərəfə. Bu məzmunlu baxışlar mənim də düşüncələrimin "yolgöstərənə" dönür - Azərbaycan əsgərinin yolu həmin səm-tədi. O yol qələbə yolu olacaq. Əsgər düşüncələri düşüncələrimizi nurlandırdığına görə duyumumuzla o yolun sonunda Böyük Qələbənin boyunu görürük...

Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist,
foto
C.CƏFƏROVUNDUR

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Yeməndə üsyançıların hücumu nəticəsində 12 əsgər həlak olub

Yeməndə husi-şie üsyançıların hücumu nəticəsində 12 əsgər həlak olub, dinc əhali daxil olmaqla, 50 nəfər yaralanıb.

Hadisə ölkənin şimalında Sada şəhərinin Əl-Buka rayonunda baş verib.

Yaralı əsgərlərin bəziləri ağır vəziyyətdə olduğu üçün həlak olanların sayının artma ehtimalı var.

Gürcü ictimaiyyəti sovet işğalına qarşı döyüşlərdə həlak olmuş qəhrəmanların xatirəsini anıb

Gürcüstan xalqı 1921-ci ilin fevralında keçmiş sovet ordusuna qarşı döyüşərək həlak olan qəhrəmanlarının - yunkerlərinin xatirəsini anıb.

Baş nazir Mamuka Baxtadze, parlamentin sədri İrakli Kobaxidze, Müdafiə naziri Levan İzoria və digər rəsmi şəxslər fevralın 23-də Yalququ, Kodjori və Tabaxmeloda şəhidlərin xatirəsinə ucaldılmış memorialların önünə əkil, çələng və gül dəstələri düzöblər.

Mamuka Baxtadze deyib: "Bu gün biz Gürcüstanın sovet işğalından azad olunması uğrunda həlak olmuş qəhrəmanların xatirəsini yad edirik. Mən onların ruhu qarşısında baş əyirəm. Gürcü xalqı bu qəhrəmanları ilə fəxr edir. Onlar heç vaxt unudulmayacaqlar".

M.Baxtadze, həmçinin 1921-ci ilin fevralında həlak olmuş yunkerlərin xatirəsinə parlamentin həyatında açılmış foto sərgini də ziyarət edib.

Ötən il Əfqanıstanda münəqişə nəticəsində 3,8 min dinc sakin ölüb

2018-ci il Əfqanıstanda münəqişə nəticəsində həlak olan mülki şəxslərin sayı 3,8 min nəfəri ötüb.

BMT-nin Əfqanıstana yardım missiyasının məlumatına görə, bu, son 10 ildə ən yüksək göstəricidir. Missiyanın hesabatında bildirilir ki, ötən il 3804 dinc sakin, o cümlədən 927 uşaq münəqişə qurbanı olub. Daha 7189 mülki şəxs yaralanıb. Beləliklə, həlak olanların və zərərçəkənlərin sayı bir il əvvəlcə nisbətən 5 faiz artıb.

Hesabatda əsasən mülki şəxslərin 63 faizi hökumətə qarşı çıxan qüvvələrin - Taliban hərəkatının və İŞİD terror qruplaşmasının hücumları nəticəsində həyatını itirib.

2009-cu ildən indiyədək Əfqanıstanda mülki əhali arasında münəqişə qurbanlarının sayı ümumilikdə 32 min nəfəri ötüb, 60 minə yaxın insan isə yaralanıb.

Yaponiyanın Okinava prefekturasının əhalisi ABŞ hərbi bazasının köçürülməsinin əleyhinə səs verib

Yaponiyanın cənubundakı Okinava prefekturasında buradakı ABŞ hərbi bazasının köçürülməsi ilə bağlı referendum keçirilib.

Seçicilərin 72,2 faizi ABŞ dəniz piyadalarının Futenmadakı bazasının Naqo şəhərindəki Henoko rayonuna köçürülməsinə mənfi münasibət bildirib. Seçicilərin 19,1 faizi köçürülmənin lehinə səs verib. Əhəlinin 8,7 faizi isə referenduma qatılmayıb.

Qeyd edək ki, referendumun nəticələri heç bir hüquqi qüvvəyə malik deyil. Lakin prefektura rəhbərliyi bununla mərkəzi hökumətə və ABŞ rəhbərliyinə yerli əhəlinin məsələyə münasibətini çatdırmaq istəyir.

AZƏRTAC-ın
materialları əsasında

I. Ümumi müddəalar:

Tədris dili: Azərbaycan dili;
Təhsil forması: əyani;
Təhsil müddəti: 2 il;
Yaş həddi: 15 sentyabr 2019-cu ilə qədər 15 yaşa tam olmayan və 17 yaşa tam olmayan, qəbul ilində ümumi təhsil pilləsinin ümumi orta təhsil səviyyəsini bitirən Azərbaycan Respublikasının kişi cinsli vətəndaşları qəbul edilir.

Hərbi liseylərə qəbul olan kursantlar təhsil müddətində bütün təminat növləri ilə təmin olunur və ayda 51 AZN məbləğində müavinət alırlar.

II. Sənədlərin qəbulu:

Hərbi liseylərə qəbul olmaq istəyən namizədlər 1 aprel 2019-cu il tarixdən ərizə ilə hərbi liseyin rəisinə müraciət etməlidirlər.

Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə olunmalıdır:

- şəxsən yazılmış tərcümeyihəl (əlyazma ilə 1 nüsxədə və çap edilmiş 2 nüsxədə);

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi liseylərinə 2019-2020-ci tədris ili üçün kursant qəbulu qaydaları

- oxuduğu sinfin 1-ci yarımilinin qiymət cədvəli;
- doğum haqqında şəhadətnamənin və şəxsiyyət vəsiqəsinin notarial qaydada təsdiq edilmiş surəti;

- sinif rəhbəri tərəfindən yazılmış və məktəb direktoru tərəfindən təsdiq edilmiş xasiyyət-namə;

- evlər idarəsindən və ya yerli icra hakimiyyəti orqanlarından ailə tərkibi və yaşayış yeri haqqında arayış;

- 6 ədəd rəngli fotosəkil (baş geyimsiz, anfas) - 4 ədəd 3x4 sm ölçüdə və 2 ədəd 4.5x6 sm ölçüdə;

- valideynlərin və ya qeyyumlarının notarial qaydada təsdiq edilmiş razılıq ərizələri;

- buruntrafi boşluqların rentgenoqrafiyası;

- sakit vəziyyətdə və fiziki yükəndən sonra EKG;

- qanın ümumi analizi, qan qrupu və rezus-faktor;

- qanın QİÇS və sifilisə görə seroloji reaksiyalara aid müayinələrinin nəticələri;

- qanın hepatit C və hepatit B-yə dair müayinələrinin nəticələri;

- sidiiyin ümumi analizi;

- necisdə heyliintlərin yumurtalarının müayinəsinə aid

tibbi sənəd;

- dizenteriya qrupuna dair müayinə, əsnəkdən və burundan difteriya çöplərinin aşkar edilməsi üçün müayinə;

- psixonevroloji, narkoloji, vərəm və dəri-zöhrəvi dispanserlərdən (kabinetlərdən) qeydiyyatda olub-olmaması haqqında arayışlar;

- xroniki və son 12 ay ərzində keçirdiyi yoluxucu və parazit xəstəliklərə görə dispanser qeydiyyatında olub-olmaması barədə məlumatlar, ambulator xəstənin tibbi kartı (olunmuş peyvəndlər haqqında məlumat), stasionar xəstənin tibbi kartından çıxarışlar (forma № 27-U), rentgenoqramlar, xüsusi müayinə metodlarının protokolları və vətəndaşın səhhətini xarakterizə edən digər tibbi sənədlər (məktəblinin tibb kartası - forma № 26-U).

Ümumi orta təhsil haqqında attestat, doğum haqqında şəhadətnamənin və şəxsiyyət vəsiqəsinin əsl nüsxədə təsdiq edilmiş surətləri.

III. Hərbi liseylərə qəbul iki mərhələdə həyata keçirilir:

Birinci mərhələdə namizədlər müraciət etdikləri hərbi lisey-də hərbi həkim komissiyasının

dan keçməlidirlər. Hərbi həkim komissiyasından keçmənin tarixi sənəd qəbulu zamanı qəbul komissiyası tərəfindən bildirilir.

Hərbi həkim komissiyasından müvəffəqiyyətlə keçən namizədlər internet vasitəsi ilə elektron ərizə formasını doldurur, şifrə və iş nömrəsini çap edir, sonra həmin şifrə və iş nömrəsi ilə hərbi liseyin Sənəd Qəbulu Komissiyasına gələrək elektron ərizə formasını təsdiq etdirirlər. Namizədlər qəbul imtahanlarının başlama tarixinə 3-5 gün qalmış hərbi liseyin Sənəd Qəbulu Komissiyasından imtahana buraxılış vəərəqəsi alırlar. Ümumi orta təhsil haqqında attestatda hər hansı bir fənn üzrə illik qiymət "3"-dən aşağı olan namizədlərə buraxılış

liş vəərəqəsi verilmir.

İkinci mərhələdə namizədlər Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən test üsulu ilə keçirilən qəbul imtahanı verirlər. Test imtahanı aşağıdakı fənlər üzrə Azərbaycan dilində aparılır:

- Azərbaycan dili;
- riyaziyyat;
- fizika;
- kimya.

Namizədlər hərbi liseylərə Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən keçirilən qəbul imtahanı əsasında qəbul edilir.

Sənədlər C. Naxçıvanski adına Hərbi Lisey-də qəbul olunur (ünvan: Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Şəfaət Mehdiyev küçəsi 76, "Qızıl Şərq" hərbi şəhəri. Əlaqə telefonu: 538-83-76, 538-83-75).

Naxçıvan Muxtar Respublikasında yaşayanlar sənədlərini Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey (Naxçıvan şəhəri) təqdim edirlər. (Əlaqə telefonu: 544-00-15, 544-00-16).

Elektron ərizələrin doldurulma, imtahana buraxılış vəərəqəsinin verilməsi, imtahanların başlama tarixləri barədə məlumatlar Dövlət İmtahan Mərkəzinin internet saytında və kütləvi informasiya vasitələrində elan olunur.

"Xocalı faciəsi rənglərin dili ilə"

Erməni işğalçıların törətdiyi Xocalı faciəsindən 27 il keçir. Bu dəhşətli faciənin ağır rəqəmləri qəmli notlarla zərrə-zərrə musiqimizə, poeziyamıza, bədii əsərlərimizə, rəsm əsərlərimizə hopur. Bu soyqırım qanlı faciəni əks etdirən əsərlərdə də yaşadırlar.

Xocalı faciəsinə həsr olunmuş əsərlər daim bizi intiqama, qisasa səsləyir. Bu günlər ölkəmizin hər yerində Xocalı faciəsi mövzusunda yeni kitablar yazılır, yeni filmlər çəkilir. Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirinin təsdiq etdiyi plana əsasən, hərbi hissə və birləşmələrdə Xocalı faciəsi ilə əlaqədar müxtəlif səpkili tədbirlər keçirilir. C. Naxçıvanski adına Hərbi Lisey-də də faciənin 27-ci ildönümü ilə bağlı bir sıra tədbirlər keçirildi. Hərbi lisey rəisinin əmri ilə təhsil ocağında Xocalı faciəsi mövzusunda rəsm müsabiqəsi oldu. Kursantlar bu müsabiqədə fəal iştirak etdilər.

C. Naxçıvanski adına Hərbi Lisey-də fəaliyyət göstərən rəsm dərənəyinin rəhbəri Xamir Əkbərov müsabiqədən söz açaraq dedi:

- Xeyli müddətdir ki, C. Naxçıvanski adına Hərbi Lisey-də "Xocalıyı unutmayaq" devisi altında "Xocalı faciəsi rənglərin dili ilə" mövzusunda rəsm müsabiqəsi keçirilir. Rəssamlığa böyük maraq və həvəs göstərən kursantlarımız bu müsabiqədə fəal iştirak edirlər. Onlar təxəyyüllərinə söykənərək bu mövzuda maraqlı

tablolar çəkirlər. Kursantlarımız faciə barədə geniş məlumatlı olduqlarından əsərlərində faciəni dolğun və geniş əks etdirirlər. Bunlar onu göstərir ki, böyüməkdə olan gənclik Xocalı faciəsini unutmur, onu ürayində, qəlbində və yaddaşlarında yaşadır. Yaşadıqları hiss və duyğuları da rənglərin dili ilə ifadə etməyə çalışır. Kursantlar mövzunu dərinləndirərək mənimsədiklərinə görə məqsədlərinə nail olurlar. Çəkdiqləri mənəvi əsərlər onların gələcəkdə böyük uğurlar qazanmaqlarından xəbər verir.

Qısa söhbətdən sonra rəsm dərənəyi otağına baş çəkdi. İçəri girəndə kursantları iş başında gördük. Onlar mövzuya uyğun olaraq müxtəlif səpkili əsərlər çəkirdilər. Əsərlər müxtəlif olsa da, ümumilikdə Xocalı faciəsini əks etdirirdi. Kursantların çəkdiyi əsərlərdə erməni işğalçılarına

qarşı böyük nifrət hiss olunur. Gənc rəssamların bacarığı ilə ilk addımları diqqətimizi çəkir. Müsabiqədə isə ən yaxşı əsərlərə yüksək qiymət verəcəkdir. Rəsm yarışmasının iştirakçıları olan kursantlardan Aliağa Ağamirzəyev, Rauf Bəkirov, Əli Əliyev, Miri Həsənov, Murad Ağayev, Şanxal Əkbərli, Tural Həsənov, Tunc Muradzadə, Elmar Bayramov, Rəfael Cəruillayev, Elçin Ələsgərzadə, Sərxan Aslanov və başqaları ilə söhbət etdik. Onların çəkdiqləri rəsm əsərləri ilə yaxından tanış olduq. Çəkilən əsərlər bir daha kursantların vətənpərvərlik hissləri ilə yaşadıklarını göstərir. Təbiidir ki, bu hisslərə köklənən kursantlarımız bütün müsabiqələrdən qalib çıxacaqlar.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
C. Naxçıvanski adına
Hərbi Lisey

İdmançılarımız daha 3 qızıl medal qazanıb

Fevralın 19-23-də "Sərbəst" İdman Olimpiya Mərkəzində sərbəst və yunan-Roma güləşi üzrə yeniyetmə və gənclər arasında Azərbaycan çempionatı keçirilib. İlk 3 gündə yeniyetmələr, son 2 gündə isə gənclər mübarizə aparıblar.

Azərbaycanda idmanın bütün növləri daha dinamik inkişaf etdirilir. Belə ki, hər bir sahədə qazanılan uğur nəticə etibarilə dövlətin imicinə xidmət edir. Güləşdə də belə uğurlar çoxdur.

Azərbaycan çempionatında MOİK idmançıları da uğur qazanıblar. Yunan-Roma güləşində yeniyetmələr, sərbəst güləşdə gənclər fərqləniliblər. Belə ki, yeniyetmə "klassiklərdən" Laçın Vəliyev 92 kq çəki dərəcəsində bütün rəqiblərini üstələyərək qalib olub. 55 kq çəki dərəcəsində güləşən Rəsul Məmmədov isə bürünc medal qazanmaqla 3-cü olub.

Elvin YAQUBOV

Leytenant Nəcəfov İsmayıl Məhəmməd oğluna 2016-cı ildə verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi, əsgər Məmmədov Məhəmməd Yavər oğluna verilmiş hərbi biletdən, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları əsgər İmanov Nəmet Bəbir oğluna, əsgər Quliyev Eltac Məşallah oğluna verilmiş şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhəri

Növbətçi

Rəşid HÜSEYNOV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 154

Nüsxə 3950